

دستور برای حل مسئله کاغذ

به معنای واقعی کلمه باید افتخار کنیم که یکی از هم و غم‌های رهبری جمهوری اسلامی، به مطالعه و رفع موانع آن تعلق می‌گیرد. امسال رهبری بعد از چندسال به نمایشگاه کتاب سری زدند و خاطرات وصف‌ناپذیری را برای اهالی کتاب و انتشارات رقم زدند.

پس از بازدید معظم‌له، برخی از ناشرانی که ایشان از غرفه آنها و آثارشان بازدید کردند، درباره نکات و گفت و شنود خود با ایشان و آثاری که مورد توجه معظم‌له قرار گرفت، توضیحاتی ارائه کردند. آنچه در ادامه از نگاه شما می‌گذرد، حاصل روایت مسئولان غرفه‌های این مؤسسات است.

در غرفه انتشارات شهرستان ادب کتاب «قاف» و «من پنهانده نیستم» به رهبر انقلاب تقدیم شد و ایشان نیز کتاب «قصاید» مرتضی امیری اسفندقه را توروک و بخشی از آن را خواندند. همچنین ایشان از کتاب‌های تولید شده توسط مدرسه رمان مؤسسه شهرستان ادب و کتاب‌های تولید شده از فارغ‌التحصیلان دوره شعر جوان انقلاب اسلامی، بازدید و از تولید آنها تشکر کردند.

در غرفه نشر آموت رهبر انقلاب اسلامی درباره نام مؤسسه از مدیر آن سوال کردند و توضیحات لازم خدمت ایشان ارائه شد. در غرفه انتشارات ملک اعظم دو کتاب «بزم باران» و «همرنگ خدا» به رهبر انقلاب اسلامی تقدیم شد.

در غرفه مؤسسه انتشارات جمکران کتاب «نخل و نارنج» به رهبر انقلاب تقدیم شد. همچنین کتاب «مستوری» اثر صادق‌کریمیار نیز به ایشان تقدیم شد و معظم‌له عنوان کردند: آقای کریمیار دو کتاب دیگر با اسم «درد» و «نامیرا» دارد که کتاب نامیرا کتاب بسیار خوبی است و توصیه می‌کنم حتماً بخوانید.

در غرفه انتشارات آگاه، مجموعه آثار محمدرضا شفیعی کدکنی به رهبر انقلاب معرفی شد و ایشان درباره فروش آنها سوال کردند. در غرفه انتشارات علمی نیز ایشان درباره تجدید چاپ و استقبال از آثار مرحوم ابراهیم باستانی پاریزی سوال کردند.

در غرفه نشر افق، رهبر انقلاب درباره فروش آثار رضا امیرخانی سوال کردند و پس از آن با اشاره به کتاب «دیلماج» نوشته حمیدرضا شاه‌آبادی، عنوان کردند که این اثر کتاب خوبی است. همچنین ایشان با توروک آثار کلاسیک انتشارات افق، عنوان کردند که در میان این آثار، کارهای خوب بسیاری وجود دارد و از میان آنها درباره کتاب داستان «دو شهر» اثر چارلز دیکنز، توضیحاتی را به حاضرین و وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ارائه دادند.

در غرفه انتشارات روایت فتح کتاب «کعبه بوی بهشت می‌دهد» که روایتی از زندگی بانوی اهل تسنن گلستانی که در جریان حادثه منا به شهادت رسید را روایت می‌کند به معظم‌له تقدیم شد. همچنین ایشان پس از آشنایی با کتاب «جای پای فرهاد» که درباره یکی از شهدای زرتشتی دفاع مقدس منتشر شده، از تولید آن تقدیر کردند.

بر اساس این گزارش در غرفه انتشارات جامعه المصطفی (ص) نیز دو جلد نخست از دانشنامه امام رضا (ع) به ایشان تقدیم شد.

در غرفه انتشارات سروش نیز کتاب «حاتم عشق» و «مجموعه مقالات همایش اخلاق و رسانه» به معظم‌له تقدیم شد که این مجموعه مقالات مورد توجه و تفقد ایشان قرار گرفت.

وحید حقانیان، معاون امور ویژه دفتر مقام معظم رهبری، پس از پایان بازدید حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، با حضور در جلسه مشترک وزرای صنعت و ارشاد که در ابتدای بازدید وزیر صنعت از نمایشگاه بین‌المللی کتاب تشکیل شده بود، دغدغه‌های رهبر انقلاب درباره موضوع کاغذ و اثرات آن بر حوزه نشر را به اطلاع وزرای صنعت و ارشاد رساند.

پس از ابلاغ دستور مقام معظم رهبری، جلسه‌ای با حضور رحمانی و صالحی وزاری صنعت و ارشاد و مسئولان مرتبط در دو وزارتخانه و نمایندگان از صنف نشر در محل نمایشگاه کتاب برگزار شد.

نشست وزرای صنعت و ارشاد برای حل مشکلات کاغذ و چاپ و نشر

رضا رحمانی وزیر صنعت، معدن و تجارت و سید عباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در حاشیه نمایشگاه کتاب، موضوعات و مشکلات کاغذ، چاپ و نشر را بررسی کردند.

در این نشست که پس از بازدید مقام معظم رهبری از نمایشگاه کتاب صورت گرفت؛ مسائلی همچون تهیه کاغذ مورد نیاز ناشران، تهیه مواد مورد نیاز صنعت چاپ و مطبوعات بررسی شد.

وزیر صنعت، معدن و تجارت در حاشیه بازدید از این نمایشگاه و در پاسخ به درخواست مدیران نشر برای اتخاذ تصمیم درباره قیمت کاغذ، از پیگیری برای کنترل افزایش قیمت کاغذ خبر داد.

رضا رحمانی در حاشیه بازدید از سی و دومین نمایشگاه کتاب تهران با بیان اینکه استقبال خوبی از نمایشگاه شده است و انتشارات داخلی و خارجی نیز حضور پررنگی در نمایشگاه امسال داشتند، گفت: قیمت کتاب در سال جدید افزایش یافت که دلیل آن بالا رفتن قیمت کاغذ است و در این رابطه با وزیر فرهنگ و ارشاد مذاکراتی داشتیم تا این مشکل حل شود.

او با اشاره به اختصاص ارز ۴۲۰۰ تومانی به کاغذ در سال ۹۷ افزود: امسال هم تلاش می‌کنیم با اجرای اقداماتی از افزایش قیمت کاغذ و در نتیجه کتاب، جلوگیری کرده و به بازار نشر کتاب کمک کنیم.

سایه بحران کاغذ بر بازار نمایشگاه کتاب تهران

اردیبهشت ماه هر سال برای اهالی فرهنگ و آن‌هایی که دستی به قلم دارند، ماه خاصی است، ایامی که با کتاب رقم می‌خورد و ناشران و نویسندگان بسیاری را برای دیدار با مخاطب گردهم می‌آورد. اردیبهشت ماه برای مخاطب کتاب‌خوان نیز ماه ویژه‌ای است به گونه‌ای که عمده دوستداران کتاب از یکی دو ماه پیش انتظار می‌کشند، تا تازه‌ها را در نمایشگاه کتاب تهران جست‌وجو کنند.

با وجود همه مشکلاتی که نمایشگاه کتاب تهران به زعم منتقدانش برای کتابفروشی‌ها در سال‌های اخیر رقم زده است، بر کسی پوشیده نیست که نمایشگاه کتاب تهران احیا کننده صنعت نشر است، صنعتی که در سال‌های اخیر رفته رفته به یک صنعت پرچالیش و فقیر تبدیل شده است. صنعتی که فعالانش یا به سودای سواوری بیشتر آن را ترک کرده‌اند و یا اگر هم مانده‌اند با مشکلاتش دست و پنجه نرم می‌کنند. با این وجود هر سال نمایشگاه کتاب تهران می‌آید تا گرد گردی را از نشر بزدايد و رونقی به بساط ناشران دهد.

هر چند در سال‌های گذشته مشکلات نشر همواره وجود داشته و تاثیرات خاص خود را گذاشته است، اما از نمایشگاه سی و یکم کتاب تهران که اردیبهشت 96 برگزار شد، تا نمایشگاه سی و دوم که در حال برگزاری است، مشکلات شتاب بیشتری داشته است، امروز دیگر همه می‌دانیم که یکی از مهمترین مشکلات نشر کاغذ است، کالایی گرانبها که در ماه‌های اخیر حکم طلایی را یافته که روز به روز بر قیمتش افزوده می‌شود.

اگرچه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با ورود به این ماجرا در نیمه نخست سال گذشته تلاش کرد تا بحران کاغذ را مرتفع سازد، اما به نظر می‌رسد، نشر از مشکلات کاغذ بی‌آسیب نبوده است، این را می‌توان با ساعتی نشستن پای درد و دل ناشران و نگاهی به تعداد عناوین و تازه‌های نشر در مقایسه با سال گذشته دریافت، گویی هر چه حساب کاغذ بزرگتر شده سفره نشر کوچکتر پهن شده است.

طبق آمارهای خانه کتاب، از مجموع 85 هزار و 12 عنوان کتاب منتشر شده در یازده ماه سال 1397 در کشور 63 هزار و 904 عنوان کتاب تالیفی و 21 هزار و 108 عنوان ترجمه روانه بازار نشر شده است اما در سال 1396، 65 هزار و 105 عنوان کتاب تالیف و 19 هزار و 623 عنوان ترجمه بوده است.

همچنین، از مجموع 84 هزار و 728 عنوان کتاب منتشر شده در یازده ماه سال 1396، 51 هزار و 816 عنوان چاپ اول و مابقی چاپ مجدد بوده اند که تغییر محسوسی در این آمار در سال 1397 به چشم نمی‌خورد.

در یازده ماه سال 1397، شمارگان کل 120547193 نسخه بوده است که در قیاس با بازه زمانی مشابه سال گذشته کاهش 3 درصدی داشته است.

با وجود این آمارها تجربه‌های شخصی ناشران نشان می‌دهد که موضوع کاهش چاپ کتاب بسیار جدی‌تر از آمارهای خانه کتاب است.

و وضعیت به گونه‌ای است که می‌توان گفت، بحران کاغذ بر بازار نمایشگاه کتاب سایه انداخته است. اما این سایه چه میزان است؟ آیا کاغذ نشر را مختل کرده است؟

مشاهدات میدانی نشان می‌دهد که این روزها کمتر ناشری از ناشران حاضر در سی و دومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران هست که کمبود کاغذ تعداد تازه‌ها و تجدید چاپی‌هایش را کاهش نداده باشد، به این باید کاهش تعداد شمارگان را نیز افزود.

<https://www.otaghkhabar24.com/news/170978> **Source URL:**